

Repertoriul jurisprudenței

Cauza C-83/17

KP
împotriva
LO

(cerere de decizie preliminară formulată de Oberster Gerichtshof)

„Trimitere preliminară – Cooperare judiciară în materie civilă – Protocolul de la Haga din 2007 – Lege aplicabilă obligațiilor de întreținere – Articolul 4 alineatul (2) – Schimbarea reședinței obișnuite a creditorului – Posibilitatea aplicării retroactive a legii statului în care se află noua reședință obișnuită a creditorului care coincide cu legea forului – Domeniul de aplicare al termenilor «în cazul în care creditorul nu poate obține întreținere de la debitor» – Cazul în care creditorul nu îndeplinește o condiție legală”

Sumar – Hotărârea Curții (Camera a șasea) din 7 iunie 2018

1. *Întrebări preliminare – Competența Curții – Întindere – Protocolul de la Haga privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere – Includere*

(art. 267 TFUE; Protocolul de la Haga din 23 noiembrie 2007)

2. *Cooperare judiciară în materie civilă – Competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie de obligații de întreținere – Protocolul de la Haga privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere – Reguli speciale care favorizează anumiți creditori – Creditor care nu poate obține întreținere în temeiul legii reședinței sale obișnuite – Aplicarea legii forului la cererea creditorului menționat și pentru perioada anterioară schimbării reședinței sale obișnuite – Condiții*

[Protocolul de la Haga din 23 noiembrie 2007, art. 4 alin. (2)]

3. *Cooperare judiciară în materie civilă – Competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie de obligații de întreținere – Protocolul de la Haga privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere – Reguli speciale care favorizează anumiți creditori – Creditor care nu poate obține întreținere în temeiul legii reședinței sale obișnuite – Noțiune – Creditor care nu îndeplinește anumite condiții impuse de legea reședinței sale obișnuite pentru a obține întreținere – Includere*

[Protocolul de la Haga din 23 noiembrie 2007, art. 4 alin. (2)]

1. A se vedea textul deciziei.

(a se vedea punctele 21-25)

2. Articolul 4 alineatul (2) din Protocolul de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere, aprobată în numele Comunității Europene prin Decizia 2009/941/CE a Consiliului din 30 noiembrie 2009, trebuie interpretat în sensul că:

- împrejurarea că statul forului corespunde statului în care creditorul are reședința obișnuită nu împiedică aplicarea acestei dispoziții în cazul în care legea desemnată de regula subsidiară de legătură prevăzută la această dispoziție nu coincide cu legea desemnată de regula principală de legătură prevăzută la articolul 3 din protocolul menționat;
- într-o situație în care creditorul obligației de întreținere, care și-a schimbat reședința obișnuită, formulează în fața instanțelor din statul în care se află noua sa reședință obișnuită o cerere de întreținere împotriva debitorului pentru o perioadă din trecut în care acesta avea reședința în alt stat membru, legea forului, care este și legea statului în care se află noua sa reședință obișnuită, se poate aplica dacă instanțele din statul membru al forului erau competente să soluționeze litigii în materie de întreținere care priveau aceste părți și care se refereau la perioada menționată.

Astfel cum reiese din articolul 4 alineatul (2) din Protocolul de la Haga, această dispoziție, care permite aplicarea legii forului în locul legii statului în care creditorul obligației de întreținere are reședința obișnuită, nu are efect util decât dacă aceste legi sunt diferite una de cealaltă. Rezultă că, într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, în care legea forului, în speță legea austriacă, nu coincide cu legea statului în care creditorul are reședința obișnuită în perioada pentru care acesta solicită întreținere, în speță legea germană, articolul 4 alineatul (2) din Protocolul de la Haga este susceptibil să aibă un efect util.

Cu toate acestea, trebuie, în plus, ca legea forului vizată la această dispoziție să se poată aplica unei cereri de întreținere referitoare la o perioadă din trecut. În această privință, este necesar să se arate că, singur, modul de redactare a articolului 4 alineatul (2) din Protocolul de la Haga nu permite să se stabilească cu certitudine domeniul de aplicare al acestei dispoziții. Aceasta trebuie interpretată ținând seama de sistemul regulilor de legătură instituit prin Protocolul de la Haga și de obiectivul acestui protocol.

În ceea ce privește sistemul regulilor de legătură instituit prin Protocolul de la Haga, trebuie să se arate că articolul 4 alineatul (2) din acesta stabilește o regulă specială în favoarea anumitor creditori care completează regula generală prevăzută la articolul 3 din acest protocol.

Pe de altă parte, astfel cum reiese în special din raportul Bonomi și din obiectivele urmărite de Comisie, care a participat activ la negocierile în vederea adoptării Protocolului de la Haga (a se vedea Propunerea de regulament al Consiliului privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere [COM(2005) 649 final]), acest sistem urmărește garantarea previzibilității legii aplicabile, asigurând că legea desemnată nu este lipsită de o legătură suficientă cu situația familială în cauză.

Având în vedere sistemul regulilor de legătură prevăzut de Protocolul de la Haga și obiectivul previzibilității pe care acesta îl urmărește, astfel cum sunt descrise la punctul 41 din prezenta hotărâre, este necesar să se considere că, în cazul în care aplicarea legii forului prevăzută cu titlu subsidiar la articolul 4 alineatul (2) din Protocolul de la Haga ar rezulta din simpla alegere de către creditor a noii sale reședințe obișnuite fără să existe vreo legătură între această lege și situația familială a creditorului și a debitorului vizați de obligația de întreținere în perioada la care se referă această obligație, ea nu ar fi conformă nici cu acest sistem, nici cu acest obiectiv.

(a se vedea punctele 29, 33, 34, 37-39, 41, 46 și 51 și dispozitiv 1)

3. Termenii „nu poate obține întreținere”, care figurează la articolul 4 alineatul (2) din Protocolul de la Haga din 23 noiembrie 2007, trebuie interpretați în sensul că vizează de asemenea situația în care creditorul nu poate obține întreținere în temeiul legii statului în care avea în trecut reședința obișnuită, pentru motivul că nu îndeplinește anumite condiții impuse de această lege.

(a se vedea punctul 59 și dispozitiv 2)